

Škaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
poštovanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.00
za četrť leta „ 1.30

Narečnina se pošilja
upravnitvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Dobrotniki katol. tiskovnega društva do-
živajo list brez po-
sobne narečnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 A.

Rekeplis se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vztice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 10 h,
trikrat 24 h.

Štev. 51.

V Mariboru, dne 22. decembra 1898.

Tečaj XXXII.

Naš list v državnem zboru.

(Po stenogr. zapisniku.)

Gospod poslanec J. Žičkar in tova-
riši so stavili v zadnji državnozborni seji
sledede vprašanje do pravosodnega ministra:

Dne 6. decembra t. l. se je vršila pred
porotniki c. kr. okrožne sodnje v Mariboru
proti uredniku časnika «Slovenski Gospodar,»
gospodu Boštjanu Ferku, obravnava v tiskov-
nih zadevah. Prezreti hočemo stvarno stran
obravnave, a omeniti nam je, da so se pri-
kazali pri tej obravnavi pojavi, ki bijejo
v obraz vsaki nepristranosti. List
«Slov. Gospodar» je govoril o teh pojavih v
številki 50. Glasilo se je:

(«Gospod Morocutti, odgovorite nam!)
Naš urednik je bil tožen na razžaljenje časti
zaradi dopisa iz Črešnjevca v št. 14 in zaradi
majhne notice iz Radgone v št. 17 letošnjega
leta. V torek dne 6. dec. je bila v tej zadevi
porotniška obravnava pri tukajšnjem okrožnem
sodišču. Izid je sicer za nas, razven v za-
devi proti Valjavcu, nepovoljen, a vsled raz-
ličnih pogrškov, ki so se po našem pravnem
prepričanju prigodili pri obravnavi, vložili
smo ugovor, da se sodba razveljavi in se še
enkrat vrši obravnava. Toda o tem nočemo
govoriti v listu, ker bi bili zaplenjeni, o tem
bomo govorili na pristojnem mestu. Tukaj
hočemo le staviti nekoliko vprašanj do pred-
sednika pri naši obravnavi, gsp. Morocuttija.
Naše tožitelje je zagovarjal dr. E. Glantschnigg.
V svojem govoru je rabil tudi psovko «Pfaffen-
knecht.» Gospod Morocutti, ali niste slišali
te psovke? Zakaj niste dali Glantschniggu

ukora? Med govorom Glantschniggovim so
nemški poslušalci glasno izražali svoje so-
glasje, med slovenskim govorom našega
odvetnika, dr. Pipuša, pa so istotako glasno
izražali svoje nesoglasje. To je nedovoljeno
uplivanje na porotnike! Gospod Morocutti je
poslušalce le enkrat pokaral. Gospod Moro-
cutti, ali niste slišali večkratnega glasnega
nemira? Zakaj niste dali poslušalstvu ukora?
Ali ni bilo to uplivanje na porotnike? Če
nam Morocutti ne bo odgovoril, iskali bomo
odgovora na višjem mestu.»

(«Naše okrožno sodišče in slovenščina.)
Pri zadnji obravnavi dne 6. decembra pred
mariborskim okrožnim sodiščem smo izvedeli
marsikatero zanimivost. Gospod Morocutti,
ki je predsedoval obravnavi glede našega
lista, je v pisavi (konceptu) slovenščine po-
polnoma nezmožen, a v govorjenju mu gre
tudi jako trda. Evo dokaza! Gospod Moro-
cutti niti ni dobro vedel kaj se pravi 'Zeitung'
po slovenskem. Proti jedni pričji je imenoval
časnik «pismo,» na kar ga je seveda pričja
jako začudeno gledala. In prosimo, to se
zgodí v procesu proti časniku, kjer bi se
vendar morala beseda «časnik» poznati!
Nemški časniki potemtakem lahko pišejo, da
naši kmetje ne poznajo pismene slovenščine.
Seveda take slovenščine ne poznajo, kjer bi
se na pr. imenoval časnik «pismo.» Zraven
Morocuttija sta še sedela kot sodnika našega
lista gospoda Liebisch in Wokaun. O teh dveh
gospodih je javno znano po celem mestu,
da znata najslabše slovenski pri našem so-
dišču. Vsa čast pred pravicoljubnostjo teh
gospodov, a brezdvomno je, da ti gospodje

niso sposobni za sodnike, kadar se gre za
razžaljenje časti v slovenskem jeziku. Kajti
ravno v teh slučajih je potrebno temeljito
znanje jezika. Temeljitega znanja slovenščine
pa pri mariborskih sodnijskih uradnikih —
z dvema izjemama — splošno primanjkuje.
Mi bomo v jedni prihodnji številki razglasili
jezikovno sposobnost mariborskih uradnikov
v slovenščini. Že danes lahko rečemo svojim
čitateljem, posebno pa našim poslancem, da
bo ta razglas velezanimiv.»

(«Slovenščina in mariborski porotniki.)
Zanimive podatke smo izvedeli o porotnikih,
ki so sodili v zadevi našega lista. Jeden po-
rotnik niti besedice ne razume slovenski.
Dne 5. decembra so mu morali tolmačiti
izjave slovenskih prič, pri naši obravnavi
tega ni zahteval. Samo jeden porotnik je bil
Sloonec po mišljenju in rodu. Vsi drugi
porotniki so bili, ali Nemci ali pa nemškega
mišljenja. Več porotnikov je bilo od našega
lista že napadenih zaradi našemu programu
nasprotnega mišljenja in ravnanja.»

List pa je bil vsled teh opomb zaplenjen.
Priredila se je takoj druga izdaja s popol-
noma stvarno in nedolžno opombo o kon-
fiskaciji. Opomba se je glasila:

«Prva izdaja današnje številke je bila
zaplenjena in sicer v prvem članku na
drugi strani cel odstavek. Na šesti strani pa
kar tri notice in sicer: 'Gospod Morocutti
odgovorite nam?' 'Naše okrožno sodišče in
slovenščina,' in 'Slovenščina in mariborski
porotniki.' — Priredili smo takoj drugo iz-
danje. Letošnje leto smo bili že trikrat za-
pljenjeni in enkrat obsojeni na sedem me-

Listek.

Boji in krone.

(Povest. Prevel Anton Jerovšek.)

(Dalje.)

Medtem ko sta sivolasi Filin in mladi
Lu sedela v zeleni utici, je zapustil stari
jetničar zapadni stolp. Na svoje mesto pa
je postavil najstarejšega in najbolj zanes-
ljivega hlapca, ter mu strogo zabičil, da naj
skrbno čuva, posebno pa, da naj nikogar ne
pusti h kristijanom. Starec si je proti svoji
navadi zavezal okoli glave lepo oprano ru-
tico in se oblekel v boljšo, temno obleko,
tako da ga nek znanec, ki ga na potu sreča,
ogovori: «Minge! danes pa si nališpan kakor
ženin! Komaj sem te spoznal. Kam pa tako
naglo? K cesarju? Najbrž te je za tvoje
zaspuge povzdignil za pravosodnega ministra
ali mandarina!»

A Minge se ne da zadrževati. Mrmraje
se loči od nagajivega znanca in godrnja sam
pri sebi:

«Pravosodni mandarin! Jaz si hočem
še lepše plačilo izgovoriti. Jaz bolj čislam
denarni cvenk, kakor vse časti in visoke
službe. Tokrat moram dobiti precej denarja.
Pred vsem še hočem nekaj piti, da bodem

bolj srčen in da me ti trije visoki gospodje
ne uženejo v kozji rog.»

S temi mislimi gre v gostilno in si da
prinesti malo kupico žganja, katero si da še
dvakrat napolniti. Nato pazljivo potegne iz
mošnje tri sapeke in je da gostilničarju.
Gostilničar mu hoče siloma dati še jedno
kupico, a starec pravi:

«Čez eno uro najbrž. Imam še pred
seboj kočljivo pot, zato moram biti popol-
noma trezen. Pozneje pa še lahko pijem eno
kupico na zdravje tistih treh gospodov, ki
jih hočem obiskati.»

«Bog ti torej daj srečo,» še kliče krčmar
za njim. Minge naglo zgine po cesti proti sta-
novanju vojnega ministra. «Jaz hočem bika
zgrabiti za rogove,» pravi sam pri sebi. «Če
le dobim enkrat od tega gospoda denar,
druga dva sledita sama od sebe. In če imam
enkrat denar od vseh treh v žepu, potem
si še bodem premislil, ali naj stvar naznamim
cesarju, ali pa naj stopim na stran ujetega
princa in si od njega izprosim glavno pla-
čilo.» Medtem je postala noč.

Ko se starec približa ministrovu palači,
gre vedno bolj počasi, dokler konečno nekaj
časa ne postoji.

«Menda sem vse dobro premislil,» mrmra
sam pri sebi. «Da bi rabil silo proti meni,
tega si ne bode upal. Ljudje me vidijo, da

grem k njemu. Ako bi me torej umoril, bi
se to takoj zvedelo in moral bi se zago-
varjati. S tem pa bi postal sumnjiv, kar bi
močno oviralo dogovorjen načrt. Zapreti me
in me pred sodnike postaviti, si še manj
upa. Vendar pa se mi stvar še ne zdi po-
polnoma varna. Ako Tuan kaj izpove, potem
me gotovo obesijo kot sokrivca. Tuana bi
bil moral takoj zadaviti in v reko vreči.
Nihče bi se ne bil brigal zanj. Ali bi ne
bilo bolje, da se vrnem in Tuana poprej
zadavim? Pa saj se ne mudi tako; zdaj
tako ne more nič povedati, jutri zjutraj pa
ali bolje danes zvečer mu hočem za večno
zavezati jezik.»

S tem hudobnim sklepom se nekoliko
osrči in prestopi prag mandarinove palače.
V prednji sobi najde služabnike, orožnike in
razne uradnike. Predrzno stopi pred te ljudi
in zahteva, da ga takoj pustijo k mandarinu,
s katerim se ima v važnih rečeh pogovoriti.
«Mandarin me dobro pozna, jaz sem jetničar
zapadnega stolpa.»

«Zapadnega stolpa, kjer je zaprt princ
Dikdik? Se mu je mar kaj hudega pri-
petilo?»

«Moje poročilo je le za mandarina,» reče
starec ponosno.

Služabniki ga torej takoj naznanijo in
v malo trenutkih je stal Minge pred man-

secev ječe. Noben slovenski list nima tako težkega stališča kakor mi.»

Tudi druga izdaja bila je zaplenjena zaradi te opombe.

Ker c. kr. uradom v Mariboru ugaja, da z drakonično strogostjo postopajo proti listom, ki zagovarjajo slovenske težnje, a da so nasproti nemško-radikalnim listom skrajno popustljivi, usojajo si podpisani vprašati Njegovo Prezvzišenost, gosp. pravosodnega ministra:

«Je Njegovi Prezvzišenosti znano neopravičeno zaplenjevanje slovenskih časnikov v Mariboru, posebno dvakratno zaplenjenje 50 št. «Slov. Gosp.» in kako jih more opravičiti?»

Je Njegova Prezvzišenost pripravljena, da ukaže nepristranski in strogo preiskati vse obdolžitve, ki so zadržane v zgoraj navedenih zaplenjenih opombah proti sodnikom in porotnikom c. kr. okrožne sodnije v Mariboru?

Je voljan, zopet zabičati nemškim sodnikom po slovenskih krajih, posebno v Mariboru, da postopajo z največjo nepristranostjo?»

Dunaj, dne 20. decembra 1898.

J. Žičkar, Robič, dr. Gregorec, Pfeifer, Biankini, Perič, dr. Bulat, Zore, dr. Žitnik, Vencajz, Spinčič, dr. Krek, dr. Laginja, dr. Stojan, Povše, Pogačnik, Barwinsky, Kušar, dr. Gregorič, Einspieler, grof Coronini, Vukovič, Wachnianyn, dr. Ferjančič.

Slovenska sadjarska in vinarska šola.

Čeprav se štajarski Slovenci pečajo skoro izključno le s poljedelstvom, sadjarstvom in vinarstvom, vendar nimajo nobene strokovne šole, v kateri bi se lahko temeljite izgojevali za svoje vsakdanje opravilo. Krivo je na tem neizprosno sovražstvo Nemcev do Slovencev. Nemci ne črtijo samo jezika Slovencev, ampak vse, kar je s slovenskim življenjem v katerikoli zvezi. Nemci ne privoščijo Slovincem tudi gospodarskega napredka, ker Slovence hočejo prej ko slej ugonobiti. Seveda moramo priznati, da se nahajajo tudi pošteni ljudje med Nemci, a ti nimajo vajeti v rokah in nam torej ne morejo koristiti, ne morejo blagodejno uplivati na razvoj nemškega in slovenskega naroda na Štajarskem.

Da bi Slovincem nasprotni Nemci pred javnostjo nekoliko prikriji svoja sovražna prizadevanja, pustili so, da se ustanovi tudi na

slovenskem Štajarju jedna sadjarska in vinarska šola. To se je uresničilo z ustanovitjo take šole v Mariboru. Da pa bi se v istini Slovenci vendar le ne mogli udeleževati dobrot te šole, upeljal se je na njej kot učni jezik nemški jezik. S tem se je doseglo, da je sadjarska in vinarska šola v Mariboru za Slovence brez pomena.

Slovenski kmet, ako hoče svojega fanta spraviti v mariborsko strokovno šolo, mora ga najprej dati kam v mesto, da se mu fant nauči nemški. Jedno ali največkrat dve leti je fant proč od domačega ognjišča, brez vsake zveze z gospodarstvenimi prizadevanji svojih roditeljev. To gotovo ni dobrodejno za bodočega kmeta. Te dve leti pomenita za slovenskega kmeta pa tudi veliko gmotno škodo, kajti fant mora v mestu živeti in za življenje potrebuje denar. Nemškemu kmetu tega ni treba storiti, kajti njegov fant lahko pojde od domače hiše kar v strokovno šolo. In recimo, da se naš kmet res žrtvuje ter da fantu vbiti v glavo neizogibno nemščino, ali je sedaj naš fant že tako sposoben za strokovno šolo kakor nemški? Nikakor ne! V šoli se je naš fant učil nemški računati, pisati, čitati, a izrazi za gospodarstvene potrebe se mu niso podajali, ker ni bilo za-to priložnosti. Da je temu res tako, lahko potrđijo gospodje, ki niso hodili v nemške šole po jedno, dve leti, ampak po osem, deset let. Ko torej pride naš fant v nemško strokovno šolo, še vedno nima dovolj jezikovnega znanja za prosperanje v svoji stroki. Pouk mu torej ne bo toliko hasnil, kakor če bi se vršil v njegovem slovenskem jeziku. In po dovršeni strokovni šoli, kaj naj stori slovenski fant s svojimi nemškimi izrazi med slovenskim ljudstvom? Svoje pridobljene znanosti ne bo mogel v polni meri uporabljati med rojaki.

Jasno je razvidno iz tega, da nemške vinarske in sadjarske šole za Slovence niso primerne. Kakor se za nemške fante ne ustanavljajo slovenske strokovne šole, tako se ne smejo tudi za slovenske fante ustanovljati nemške. To pravi nam že priprosta pamet, katere pa žal, tako rado primanjkuje Nemcem. Za Slovence se mora ustanoviti slovenska sadjarska in vinarska šola, le ta jim more prinašati zaželjeno korist.

Zato pa, Slovenci, zahtevajte po svojih shodih neumorno, da se sadjarska in vinarska šola v Mariboru posloveni. Le tako more postati ta šola dobrodejnega in uplivnega pomena nn Spodnjem Štajarskem. Sadjarska in vinarska šola v Mariboru se naj posloveni,

to naj bo odslej naša jednoglasna in odločna zahteva, dokler se nam ne uresniči. Rojaki, na delo!

Državni zbor.

Na Dunaju, 15. decembra.

Železnice.

51 milijonov goldinarjev bo država izdala za nove železnice, ki se bodo zidale po raznih kronovinah našega cesarstva. Od te velike svote pride na Dalmacijo 12 milijonov goldinarjev. V seji 14. decembra, ki je trajala od 7. ure zvečer do 3. ure zjutraj (v sredo), se je končala ta razprava. Dalmatinski Hrvati, potem Poljaki so s to postavo posebno zadovoljni. Čudili smo se, kako je dalmatinski Srb dr. Banjak pri tej obravnavi o železnicah mogel govoriti o pastirskem listu, ki ga je razposlal carigrajski patrijarh pravoslavnim škofom v Bosni in Hercegovini, potem o naporu katoliških škofov, ki skušajo pravoslavne (staroverce) zjediniti s katoliško cerkvijo.

V četrtek 15. decembra se je seja začela še le ob pol 2 popoldne. Začetek je bil tako buren, da smo mislili, ka se obravnava sploh ne bo mogla pravilno začeti. Wolf in njegovi tovariši so kričali nad pravosodnim ministrom, ker je bila zasežena številka njegovega lista »Ostd. Rundschau«. V konfisciranem članku grozi Wolf, da bo krogla zadela v prsi vsacega, ki se predrzne, ustavljati se nemškim terjatvam. Wolfu so priskočili na pomoč osobito socijalni demokrati in krščanski socijalisti.

V tej seji se je poslanec Girstmayer kaj hudo vrezal. Vprašal je predsednika zbornice, kako da se ni danes (četrtek, 15. dec.) sestavil poljedelski odsek, kakor je bilo to odločeno. Namesto 48 se je sešlo le 6 poslancev k seji. Predsednik izjavlja, da je z ozirom na zadnjo dolgo sejo (do 3. ure zjutraj) ob koncu seje naznanil, da se poljedelski odsek ne bo danes ob 10. uri sešel. Gospoda Girstmayerja — pravi predsednik — ni bilo v seji, ko sem to povedal. — Drugi poslanci so trdili, da je Girstmayer takrat spal, ko je odpovedal predsednik sejo poljedelskega odseka. V isti seji je poročevalec za postavo o zboljšani plač za državne uslužbenke dr. Peatak čudno osmešil poslanca dr. Pommerja; ravno tako tudi pustolovca Stojalovskega.

Na Dunaju, 20. decembra.

V današnji seji — 20. decembra — se je dokončala obravnava zastran omemjenih plač za državne uslužbenke. Govorilo je mnogo

darinom. Mandarin ga jezno in žugaje pogleduje, tako da je starec skoraj zgubil ves pogum. Pa plačilo, katero je gotovo pričakoval, ga je navduševalo. Po običajnem pozdravu stopi torej predrzno k mizi in reče z mirnim glasom: «Kaj se je snoči obravnavalo s princem Dikdikom, mi je znano. Prav za prav bi bil stvar moral takoj Hijehovi naznaniti. Ako bi bil to storil, ali ako še storim, potem ne stavi krajcarja, da vam gre za glavo. Pa jaz sem dober človek in Vas imam rad, tudi bi rajši imel Dikdika za cesarja, ki iz dnu srca sovraži proklete kristijane in Francoze. Zato sem prišel vprašati, koliko mi daste, ako sem do prihodnje polne lune tiho.»

Mandarin ga debelo gleda in obledi. Pa kmalu se zopet zave, zgrabi bodalo in reče: «Ničvrednež, smrt ti bodi plačilo!»

Minge pa odgovori: »Poslušajte poprej in potem me še le usmrtite. Jaz sem si mislil, da me bode tako sprejeli, zato sem se na vsak način zavaroval. Ako ne pridem v dveh urah domov, mora moja žena takoj zanesti neko zapečateno pismo k prvemu ministru, in moja smrt bo natanko potrdila vsebino pisma. Tega vam pač ni treba natančneje pojasnjevati.»

Mandarin odloži bodalo in reče posiljenim nasmehom:

«Ti si zvit mož, zato bode dobro, ako te pridobimo na svojo stran. Koliko hočeš za to imeti?»

«2000 kvanov.»

«2000 kvanov! In eden kvan ima 600 sapek, to je milijon in dvestotisoč sapek! Ali si nor?»

«Jaz bi bil sicer storil tudi za tisoč kvanov. Pa ker ste segli po bodalo, sem sprevidel, da sem celó življenje postavil v nevarnost.»

«In kdo mi je porok, da nas ne izdaš?»

«Moja korist: 1000 kvanov mi takoj izplačate, 1000 pa potem, ko se vam posreči zarota. Ali mislite, da bi mi cesar več dal, ako bi vas njemu naznanil? Ako bi bil dobil 100 kvanov, bi bilo že veliko.»

Mandarin premišluje nekaj časa, potem reče: «Dobro. Ti dobiš denar. Pa priseči mi moraš pri vseh bogovih, da bodeš molčal.»

Minge je bil pripravljen za vsako prisego. Na to dobi 1000 kvanov v zlatu in podpiše pobotnico, kakor je menil. V resnici pa mu mandarin da nek drug listek, na katerega se je Minge podpisal. Potem ga odpusti s hinavsko prijaznostjo. Ko pa Minge zapusti palačo, zapove mandarin dvema vojakoma, da sledita jetničarju in ga zgrabita. — Nek služabnik pa je moral takoj nesti jetničarjevi ženi listek z Mingejevim podpisom,

da zahteva od nje pismo, o katerem je pravil Minge mandarinu. «Tako,» reče potem mandarin sam sebi, «Minge, ti si sicer zvit, pa še ne zadosti, da bi premagal anamskega ministra.»

9. Dva različna jetnika.

Jetničar je s svojim denarjem v mesečni noči dirjal proti domu, kolikor so mu dale stare noge. Kakih dvesto korakov pred trdnjavo konečno vendar postoji, da pride zopet k sapi. «Prvi krajec je že minul,» govori sam s seboj, «čez šest ali sedem dni nastopi polna luna in takrat že bodem jaz bogataš, ako mi pri princu in pri stotniku ob vodnih vratih tudi tako dobro izteče. To je bilo res dobro, da sem ga prekanil z zapečatenim pismom, ki bi bilo pri moji ženi. Ta zvižaja mi je rešila življenje. Pa če zve, da je moja stara že davno mrtva? To bi mu najbrž še prav ne bilo. Zato bode za mene menda najbolje, da takoj zapustim mesto s svojimi 1000 kvani. Pa ne boj se, stari Minge! Mandarin ima sedaj važnejše opravke, kakor po moji ženi pozvedovati. Stvar moram zdaj dokončati. Začetek, ki je bil najnevarnejši, se je prav dobro obnesel. Najprvo moram sedaj onega krščanskega dečka zadaviti. Če bi kaj izpovedal, bi mi šlo za življenje, in le mrtveci dobro molčijo. Zopet ga hočem vzeti na hodnik, kakor poprej, da

levičarjev; a njihovi predlogi so se večidel odklonili. Silen hrup so zagnali levičarji, ko ni hotela desnica glasovati za to, da se sprejme v to postavo tudi določba zastran nedeljskega počitka. Poročevalec je pojasnil, da ta določba ne spada v to postavo zaradi plačil državnih uslužbencev. Sicer pa ni bilo socialnim demokratom, ki so predlagali ta dostavek, za nedeljski počitek, ampak le za to, da se napravi majhen škandal. Sprejela se je itak resolucija, naj se varuje nedeljski počitek. Ob koncu se je posl. J. Žičkar interpeliral pravosodnega ministra zaradi zaplenjenja zadnje številke »Slov. Gosp.« in zaradi kričečih razmer pri mariborskem okrožnem sodišču.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Na dan 28. decembra se sklicujejo vsi deželni zbori razven dalmatinskega, istrskega, solnograškega in tirolskega. Delovanje sklicanih deželnih zborov se omeji samo na dovoljenje proračunov za bodoče leto. Vsa pozornost se obrača na češki deželni zbor. Nemci nimajo prave volje, vstopiti v deželni zbor. Dne 27. decembra se bodo končno odločili, ali gredo drugi dan v deželno zbornico ali pa domov.

Koroško. V celovškem mestnem zboru se je stavil pred kratkim predlog, naj se pravila za mestne uradnike in služabnike preuredijo tako, da se v bodoče smejo jemati v službo le prosilci nemške narodnosti. S tem se ropa Slovincem pravica do javnih služb. Zakaj pa ne sklene mestni zbor, da slovenskim Celovčanom ni treba nobenih mestnih doklad več plačevati? Če jim jemlje pravice, morala bi se jim vzeti tudi davčna bremena.

Trst. Vlada namerava v Pazinu ustanoviti hrvatski gimnazij. Toda Italijani se ga branijo, kakor so se pred leti Nemci slovenskega gimnazija v Celju. V nedeljo so hoteli tržaški Italijani v gledališču »Politeama« slovesno ugovarjati vladini nameri. Toda prišlo je toliko Slovencev, krščanskih italijanskih delavcev in socialistov, da so morali Italijani po hrupnih prizorih zapustiti gledališče, ne da bi kaj sklenili. Vsa Avstrija se jim smeji!

Vnanje države.

Italijansko. Poslanec in tržaški begun, žid Barzilaj, je interpeliral italijanskega vna-

njega ministra radi dogodkov v Trstu povodom smrti naše cesarice. Minister je na podlagi poročil italij. poslanika na Dunaju odgovoril ter priznal, da povodom teh izgrediv ni bil ranjen ali celo ubit noben Italijan, a vendar je prav hinavski zatrljeval, da ti dogodki v Italiji ne najdejo primere. Kaj tacega si upa trditi italij. minister v času, ko se še ves svet dobro spominja dogodkov, ki so se pojavili meseca maja skoro po celi Italiji, in se nad njimi zgraža. Italija je le po hudih bojih udušila nevarno gibanje. S posebnim veseljem pa je potem minister pripovedoval o strogem postopanju avstrijske vlade, s katerim se je popolnoma zadostilo Italiji.

Nemško. Nemški državni zbor je izvolil za predsednika grofa Ballestrema, člana kat. centra. Pri vsprejemu predsedstva je cesar zopet obširno govoril o svojem potovanju v sveto deželo.

Francosko. V Franciji vpeljejo tudi osebnodohodninski davek, kakor pri nas. Razlika pa bode v tem, da tamkaj davčne oblasti ne bodo silile posamnike, naj sami napovedo dohodke, marveč tam bodo davčna oblastva po zunanjih znamenjih sama določila davčno mero in svoto. Ozirala se bodo pri tem na visokost mitnine, na posest parkov, vrtov in teras, na število služabniškega osebja, na luksuz vsake vrste in drugo. Kdor se bo toraj bolj bahal na zunaj, plačati bo moral večji davek.

Kreta. Krečanski nadkomisar, princ Jurij, je prišel včeraj na Kreto. Ladije štirih vlasti so pozdravile novo krečansko zastavo. Dosedanji odbor se je že razšel. Mohamedanci še vedno zapuščajo otok. Novi nadkomisar bode samostojno vladal pod nadoblastjo Turčije, kar bo pričala turška zastava, viseča poleg krečanske.

Cerkvene zadeve.

Zidanje nove cerkve svet. Duha v Središču.

„Tebe, Bog, vsi hvalimo.
Ko Gospoda te častimo,
Tvojo moč spoznavamo,
Vsi po njej smo in živimo.“

Ta hvalna pesem je odmevala po vsem širnem svetu v letošnjem jubilejnem letu, ki smo je obhajali v spomin biserne svete maše in 20letnice papeštva Njih Svet. Leona XIII. in petdesetletnice ali zlatega jubileja vladanja Njegovega Veličanstva Frančiška Jožefa I.

Da se med nami vedno ohrani veseli spomin tega dvojnega jubileja in da se hvaležno spominjamo vseh milostij in dobrot, katere je previdnost božja v teku toliko let nam podelila, je sklenilo podpisano cerkveno predstojništvo s pomočjo v ta namen ustanovljene družbe skrbeti za pozidanje nove župne cerkve sv. Duha v Središču, ker je dosedanja za obširno župnijo, katera šteje 2427 duš, zares premala in tudi v jako slabem stanju.

Vsled ustnega sporočila so sedanjo cerkev pozidali vitezi nemškega reda l. 1316. kot kapelo na čast svetemu Duhu v gotiškem slogu, in je bila podružnica župne cerkve sv. Jerneja, katera je stala blizu Drave (Cirkovci pri stari Dravi). Po razdjanju župne cerkve je bila l. 1515. povečana in prenovljena ter v župno cerkev povzdignjena; v tem l. je bil tudi zvonik pozidan iz ostankov župne cerkve sv. Jerneja. Povečano cerkev je posvetil škof Lenart Peverl dne 23. okt. 1519. Dotično poročilo se glasi: »Dne 23. oktobra 1519 je bila posvečena župna cerkev poleg trga Središče s korom vred na čast svetemu Duhu in v njej štirje altariji; posvečeno je bilo tudi njeno pokopališče in poleg nje cerkvica z altarjem na čast svete Ane.« Roparski Kruci so jo leta 1704 vso oropali, altarje podrli in požgali; še l. 1713 je bila potem zopet popravljena, in altariji v njej postavljeni. V zvonik je strela trikrat udarila: prvokrat l. 1680., takrat je streha pogorela in zvonovi so se raztopili; drugokrat je udarila strela l. 1704., pa ni povzročila posebne škode, ravno tako leta 1713., tokrat je samo streho nekoliko poškodovala in zvonjski stol raztrgala.

Mnogo let je torej preteklo, odkar stoji župna cerkev sv. Duha, prebivalci so se pomnožili, a cerkev je še vedno stara, mala in v slabem stanju; zato je nujna potreba, da se cerkev poveča in prenovi, pa tudi zvonik potrebuje novo, lepšo streho. Z združenimi močmi se lotimo dela! »Viribus unitis — z združenimi močmi,« to geslo našemu delovanju. V tem znamenju hočemo tudi mi delati in se truditi in ne prenehati, dokler ne bo stala lepa, nova in prostorna hiša božja, posvečena Tolažniku svetemu Duhu; v kateri se nam bodo oznanjevale zveličavne resnice svete katoliške vere, ki nam je luč na potu življenja, da srečno v nebesa priromamo; v kateri se bo razlivala milost božja po svetih zakramentih v naša srca, da se bomo zamogli hudega varovati in dobro delati; v kateri bo prebival sam Gospod in Izveličar naš Jezus Kristus v presvetem zakramentu, kakor mili oče svojih otrok in

bi še enkrat poslušal. Tam ga nekaj časa davim in potem ga vržem iz visočine v vodo. Dečko mi še mora biti hvaležen, kajti če ga prihodnji teden postavijo pred sodnika in se še vedno brani darovati pokojnim cesarjem, potem ga bodo s kleščami tako dolgo trgali, da umrje.« S temi besedami pomiri starec nekoliko svojo vest, ki se je še upirala umoru. Nato hoče nadaljevati pot. A v tem trenutku sliši za seboj korake in vidi, da se v mesečni svitlobi lesketa orožje. Naglo stopi za grm, kjer se še ravno skrije, predno pridejo biriči, katere je poslal mandarin za njim.

«Jaz sem ga se ravnokar videl,» reče eden, ko gresta mimo grma.

«Daleč še gotovo ni,» pravi drugi. «Le naprej! On mora skozi vrata! Takoj bodeva zvedela, če je že šel skozi vrata in trdnjavo. Ako še ne, ga tam gotovo dobiva.»

«Velja to meni?» se vpraša jetničar. «Ni mogoče! Mandarin si tega ne upa storiti. To velja gotovo kakemu malopridnežu. Pa če bi vendar bilo za me. Vrag mu naj zaupa! Jaz bom vendar rajši napravil ovinek in šel skoz druga vrata domov. Pa kaj mi to pomaga? Potem me pričakajo pred mojo hišo. Pa to sploh ni mogoče, on me ne more izdati, ne da bi izdal samega sebe.»

S temi besedami gre počasi za voja-

koma in premišluje, kaj bi naj storil, ako bi bil mandarin res poslal biriča za njim. Pa nič pametnega mu ne pride na misel. Medtem se približa trdnjavi že tako daleč, da vidi pred seboj v mesečni svitlobi mogočna vrata. Zdaj ga dojde služabnik, ki je nesel od Mingeja podpisan listek njegovim ženi, da bi dobil dotično pismo. Do tega služabnika se obrne in ga vpraša, če pride od mandarina in če morebiti ve, kaj bi pred njim korakajoča vojaka rada imela. Pa komaj izgovori te besede, se jih že tudi kesa. Služabnik namreč spozna starca, ga prime za vrat in ga vrže ob tla ter zakliče vojaka nazaj. Hitro je na nogah in rokah vklenjen. Zastonj obljubuje biričema visoko plačilo, 10, 20, 50 celo 100 koanov vsakemu. Biriča se mu le posmehujeta. Ko hoče kričati, mu zamašita usta in ga potem po stranskih potih privlečeta v mandarinov vrt. Na skrajnem koncu vrta je bil zidan grob nekega paganskega meniha. Ta grob je dal mandarin pripraviti za svoje namene in že marsikateri njegov sovražnik je tam popolnoma zginil. V ta grob vržeta biriča starega jetničarja in smeje se, zapreta grob, ne da bi jetničarju razvezala roke in noge ali da bi mu odmašila usta. Nato naznanita svojemu gospodu, da se je vse dobro izteklo, in prejmeta bogato darilo, ki njima je bilo v takih slučajih

odločeno. Kmalu za tem pride tudi služabnik iz jetničarjevega stanovanja nazaj z naznanilom, da Minge nima več žene. «Starec me je torej nalagal,» reče mandarin sam pri sebi in sklene jetničarja na tihem odstraniti.

Čez dolgo se šele zave stari Minge iz omedlevice, katero mu je povzročil padec črez stopnjice v globočino. Posebno ga je bolela desna rama, na katero je padel. Zdaj hoče vstati, a ovirajo ga vrvi na nogah. Potipati si hoče bolano ramo, pa roke so mu zvezane na hrbtu in najmanjše gibanje desne rame mu je povzročilo take bolečine, da bi bil zakričal na ves glas, ako bi ne bil imel zamašenih ust.

Ko spozna svoj strašni položaj, postane ves besen. Zvijta se od jeze kakor črv in se valja po blatni ječi od zida do zida. Strašne kletve so mu na jeziku, a ne more jih izreči, ker ima zadelana usta. Konečno si hoče ob zidu razbiti glavo, pa debela ruta, ki jo je imel okoli glave ovito, ga je ovirala. Nekaj ur tako besni, potem pade v omedlevice. Ko se zopet zave, občuti strašno žejo. Pa zastonj lazi po ozki ječi in išče vrča, da bi si ohladil žejo. Pri tem mu pride na misel, da je mnogokrat svetoval jetnikom, ki so ga prosili za vodo, naj pijejo vodo, ki se izteka iz ječinega zidovja. Tudi on hoče zdaj, kakor njegovi jetniki lizati na tleh smradljivo

dobri pastir svojih ovčic; v kateri se bo opravljala dan na dan najsvetejša daritev nove zaveze, daritev svete maše, po kateri nam prihaja ves blagoslov, vsa milost iz visokih nebes. Ta cerkev bo tisti presrečni kraj, o katerem Gospod sam govori: »Moje oči bodo odprte, in moja ušesa nastavljena molitvi tega, ki moli na tem kraju. Zakaj izvolil in posvetil sem ta kraj, da je moje ime ondi na večno, in da ostanejo moje oči in moje srce ondi vse dni.»

Blagor nam, da imamo priložnost, za tako lepo podjetje svoje milodare poklanjati in pripomagati, da se postavi veličasten tempel božji, prelepa hiša Gospodova, v kateri se bomo zbirali ob vsaki priložnosti kot otroci Očeta nebeškega; da se mu zahvalimo za vse prejete milosti in dobrote, in da si izprosim vsega, česar potrebujemo za dušo in telo.

Ako vse to prevdarimo, nas li ne bo to vspodbujalo, da se z veseljem srcem lotimo dela in po svoji moči prinašamo svoje milodare, kakor so to storili nekdanji Izraelci ob zidanju templja jeruzalemskega, o katerih beremo: »Da so se veselili, ko so darove prostovoljno obetali; pa tudi David, kralj, se je veselil v velikem veselju in je hvalil Gospoda vpričo vse množice, ter je rekel: Češčen bodi Gospod Bog Izraela, našega Očeta, od vekomaj do vekomaj . . . Tvoje je vse, in kar smo prejeli iz tvojih rok, smo tebi dali. Popotniki smo namreč pred teboj in ptujci, kakor vsi naši očetje . . . Vem, moj Bog, da poskušaš srca, in priprostost ljubiš; zatorej sem tudi jaz v priprostosti svojega srca vesel daroval vse, in tvoje ljudstvo, ki se je tukaj znašlo, sem videl z velikim veseljem tebi darovati darov.» — »Delo je namreč veliko; zakaj ne pripravljaj se prebivališče človeku, ampak Bogu . . . In če kdo kaj prostovoljno daruje, naj najljubši danes svojo roko in naj daruje Gospodu, kar hoče.»

Ta lepi vzgled hočemo tudi mi posnemati in se po njem ravnati ter z veseljem srcem prinašati darove svoje ljubezni, da se pozida dostojna hiša božja na čast Bogu svetemu Duha. Da se bo pa vse delo v redu godilo, vstanovila se je »Družba za pozidanje te cerkve,« katera bo vse mile darove vsprejemala in tudi skrbela, da se bodo ti darovi dobro porabili v prelepi namen. Prijazno se torej vabijo vsi, katerim je mar za to prepotrebno podjetje, da družbi pristopijo kot ustanovniki ali dobrotniki ali pa kot redni udje, da se bo moglo z božjo pomočjo začeti in srečno dokončati.

Ustanovniki darujejo v ta namen 50 gld.

mokroto. Pa tudi tega ne more storiti, ker ima ruto v ustih. Jezika ne more stegniti iz ust, pa tudi ustnic ne more stisniti, da bi sesal mokroto iz zidovja. Pri tem se ga polasti obup.

«Prav se mi zgodi,» si misli sam pri sebi. «Kakor sem delal jaz kristijanom, tako se zdaj godi meni. Sramotno moram umreti v ti luknji od lakote in žeje, in potem? Kaj sledi potem?» Vse peklenske podobe, ki so po paganski veri bile naslikane po paganskih templjih, mu stopijo živo pred oči. Tu vidi, kako divji sloni teptajo duše pogubljenih in jih prebadajo s svojimi čekani; tam zopet gleda, kako trgajo pogubljene levi in tigri, kako jih obdajajo in zbadajo strupene kače, kako jih česajo zmaji in druge pošasti in kako jih na vse mogoče načine trpinčijo peklenski duhovi. Njegova vera mu ni dajala zaupanja v usmiljenega Boga, ki z veseljem objame zgrevanega grešnika, kakor oče zgubljenega sina, zato ni čudno, da je konečno iz strahu zgubil pamet. Po cele ure je divjal obupan, potem pa se je zopet smejal in vedno govoril: «1000 kvanov imam že v žepu in 1000 jih še dobim. Kaj zato, če sem žejen? Za 1000 kvanov se da kupiti veliko, veliko žganja. In če Budi (paganski bog) obljudim 1000 kvanov, me gotovo pusti v nebesa mesto v pekel, ki je le za uboge hudiče!

ali še več po svoji dobri volji, kdor manje pokloni, je dobrotnik; redni udje pa dajejo vsaki mesec 10 kr., ali celo leto 1 gld. 20 kr. Imena vseh darovalcev se bodo vpisala v posebno knjigo za vedni spomin; upamo pa tudi, da bodo angelji božji njihova imena vpisali v bukve večnega življenja!

Vse doneske sprejema knezoškofijski župnijski urad sv. Duha v Središču, Polstrau.

Gospodarske stvari.

Kmetijska zadruga v Horjulu na Kranjskem.

Ob priliki ustanovnega zbora »Naše straže« v Ljubljani sem si šel ogledat kmetijski zadrugi v Dobropoljah in v Horjulu. Kar sem tu videl, me je popolnoma zadovoljilo in vzbudilo v meni prepričanje, da je zadnji čas, da se tudi Slovenci na Štajarskem zganemo in začnemo povsod, posebno še ob meji, ustanovljati kmetijske zadruge, da združimo slovensko ljudstvo v gospodarskem oziru in ga obvarujemo popolnega propada in odvisnosti od tujcev.

Prijatelj slov. ljudstva je v našem listu že opisal delovanje dobrepoljske kmetijske zadruge, tu pa naj sledi popis horjulske.

Horjul je vas in leži na južnozahodni strani Ljubljane, od mesta tri ure oddaljena.

Tu obstoji kmetijska zadruga dobro pol drugo leto; delovati je začela 1. aprila 1897. Vrli posestnik Ivan Stanovnik, ki je duša vsemu gospodarskemu gibanju v Horjulu, je tu že l. 1894 ustanovil hranilnico in posojilnico po Raiffeisenovih načelih, ki je kmalu začela izvrstno delovati. Lansko leto pa je s pomočjo vlč. g. domačega župnika Petra Bohinjca ustanovil kmetijsko zadrugo, ki že izborna prospeva.

V začetku so imeli prostore pri nekem kmetu v najemu; kmalu pa so pozidali društveno hišo za zadrugo, ki jih je stala nekaj nad 3000 gld. Hišo sem si dobro ogledal. Dolga je 22 metrov, široka pa 11; nadstropja nima. Na levi strani od vhoda je prodajalnica; tu sem našel platno, kavo, moko in vse, kar pač kmet potrebuje. V prodajalnici je tudi par klopj in miz, da se lahko vsede in pije, kdor želi. Zraven je mala soba, v kateri je v enem kotu zadržna pisarna in blagajna, na drugi strani pa štedilno ognjišče.

Na drugi strani je le ena velika sobana kot magacin ali skladišče. Tam sem videl vse polno raznih vreč, polnih in praznih.

1000 kvanov! in moj prijatelj, vojni minister mi še da 1000 in princ 10.000 ali 100.000, in jaz si kupim potem celi Anam in živim v veselju. Jojmene! Kako me muči žeja in boli hrbet! Pomagajte vendar bogatemu Mingeju!»

Tako je besnel stari jetničar. Naš mladi Tuan pa je med tem že četrti dan ležal v ječi z nekim divjim in popolno neznanim možem skupaj zvezan. Svojo mater je mogel le tisti kratki trenutek videti v nasprotnem kotu temne ječe, kedar so jetnikom prinesli nekaj riža in vode. Gotovo je tudi ona močno privezana na svojem mestu, drugače bi bila že davno našla svojega sinčka izmed ubogih jetnikov, tako si je mislil Tuan sam pri sebi. In kako je želel le nekaj besed govoriti z njo! Vedel je, da je zarota zoper cesarja in vse kristjane, in to bi ji bil srčno rad razodel, da bi mu dala kak dober svet. Zdaj pa je mogel le moliti in enkrat na dan videti njen blede obraz ter od daleč prejeti njen pozdrav in blagoslov, kajti iz ust ji je bral, da ga blagoslavlja in tolaži.

Kadar je vladala po ječi nočna tema, potegne Tuan tiho sv. križ iz žepa, ga poljublja in moli, in Bog napolni njegovo srce z nebeško tolažbo. Bil je vkljub vsemu trpljenju popolnoma miren. Celo mlademu roparju, s katerim je bil priklenjen, se je smilil

Na to me je peljal g. Stanovnik na dile. Tu je prav čedna sobica, v kateri ima hranilnica in posojilnica svojo pisarno in blagajno. V tej sobi tudi spita prodajalka in kuharica zadruge. Na obeh straneh sobe se je meso sušilo; zraven je dimnica; na drugi strani pa je velik prostor za skladišče. Na dvorišču sem našel pod streho mnogo sežnjev drv. Nato sva šla v klet; tu je bilo na razpolaganje črno in belo vino, prav izvrstno v velikih sodih, ki se toči liter po 24 kr. Kupili so ga kar s sodi vred. V kleti se tudi shranjuje meso.

Tako je razdeljena zadržna hiša. Pri zadržni kupujejo le udje. Zadruga toči vino, kuha jedi in peče kruh. Piti se sme v zadržni hiši največ pol litra vina, da tako ne more nihče očitati zadržni, da povspešuje pijančevanje. Vino je kajpada dobro, ker je pristno. Prodajalnica je vsak dan odprta, v nedeljah od 5. ure zjutraj do »Zdrave Marije« zvečer. Med rano, pozno in popoldansko službo božjo se prodajalnica zapre. Tu dobiš jesti, kakor v gostilnici. Jaz sem si privoščil prav ukusne jetrce za južino, ko sem vse pregledal. Zadruga ima tudi mesarijo. Prej je bil mesar v Horjulu; ko se je ustanovila zadruga, je opustil lastno mesarijo in sedaj kolje za zadrugo.

Tri osebe imajo opraviti vsak dan pri zadržni; prodajalka in kuharica dobita ena 10 gld., druga 12 gld. na mesec; seveda dobi tudi g. Stanovnik, ki vodi hranilnico in posojilnico in zadrugo ter vse pisanje opravlja sam, svojo odškodnino; koliko, ne vem.

Ko se je zadruga ustanovila, je bilo seveda veliko nasprotstva in svaje; pa to je kmalu minilo; sedaj so skoraj vsi vaščani pri zadržni. Šteje že 260 udov. Vsak vplača delež 25 gld.; če ne more na enkrat vsega plačati, pa plačuje v obrokih po 5 gld. Delež se mu obrestuje. (Konec prih.)

Dopisi.

Iz Celja. Odgovor dopisniku iz Kozjega na dopis: »Resna, pa zadnja beseda« v št. 50. »Slov. Gospodarja« od 15. t. m.: Izjavljamo, da nam se ne bi morda neopravičeno očitalo, da Celjani roke križem držimo, da smo prav radi pripravljeni, ukreniti vse potrebno, da se ustanovi v Kozjem čim prej prepotrebna posojilnica. Gospodje, kateri se za to zanimajo in kateri nam žal niso znani, izvolijo naj se obrniti na nas in mi jim bomo z veseljem pomagali s svojim svetom. Prav tako smo tudi pripravljeni, poslati ta-

in čudil potrpežljivosti pridnega Tuana. V začetku je sicer močno zmerjal našega mladenča in mu dal občutiti tudi svojo pest, a Tuan je na vse to odgovarjal le z ljubeznijo in potrpežljivostjo. To je popolnoma spremenilo trdosrčnega roparja. On skrbno dečka opazuje in konečno misli, da je našel vzrok, zakaj je Tuan vedno zadovoljen in vesel. (Konec prihodnjic.)

Smešnice.

Krčmar: »He, Janez! Si li zapisal liter vina, katerega je izpil včeraj potnik, ki stane v sobi št. 3?«

Natakar: »Tisti liter? Zdi se mi — da, da, mislim, da sem ga zapisal!«

Krčmar: »No, krivica naj se mu ne godi! Nečem nikogar oslepariti; pa če ne veš dobro, ali si zapisal ali ne — pa zapiši še jedenkrat!«

Krojač: »Prosim da poravnate račun!«
Dijak: »Ta mesec vam ne morem vsega plačati!«

Krojač: »Tako ste rekli tudi oni mesec!«
Dijak: »No, ali nisem ostal mož beseda?«

koj svojega tajnika, da ukrene po potrebi osebno v Kozjem vse pripravljane korake. Ob enem pa pozivamo prizadete gospode v onih krajih, kjer smo tudi sprožili ustanovitev posojilnice in od koder istotako nismo prejeli še odgovorov, naj se nam čim preje naznani, kako daleč je stvar napredovala, da vemo, kako zapričeto delo nadaljevati. Ako bi pa še v katerem kraju radi imeli posojilnico, bodemo stvar vedno radi podpirali, če se izkaže, da je tak zavod iz narodnogospodarskih ozirov potreben.

Zveza slovenskih posojilnic v Celji.

Dunaj. (Ormoški sodnijski pristav.) Poslanec J. Žičkar in tovariši so stavili do pravosodnega ministra naslednje vprašanje: Kot sodnijski pristav v Ormožu je bil pred kratkim nastavljen uradnik, ki ni zmožen slovenščine ne v govoru, ne v pisavi. V Ormožu se je ustanovilo mesto drugega pristava vsled nove sodne uprave. Da se je nastavljal na to mesto Nemeč, vzbudilo je veliko ogorčenje v ormoškem okraju, kajti v tem okraju prebiva po zadnjem ljudskem štetju 18.409 Slovencev in samo 583 Nemcev. Tem večje pa je bilo ogorčenje, ker je prvi sodnijski pristav itak goreč pristaš nemške stranke. Vznemirjenje slovenskega prebivalstva si tem lažje razlagamo, ker dotedanje politično življenje novoimenovanega pristava ne daje nobenega poročila, da bi politični tok ne uplival na njegove sodnijske opravke.

Toda mimo vsega tega dr. Viljem Stepišchnegg tudi ni dovolj zmožen slovenščine ne v besedi ne v pisavi. To se razvidi že iz tega, da se imenovani poslužuje v obsevanju s strankami besednjaka.

Z ozirom na vsa ta dejstva smo prepričani, da je nezmožen za tako važno mesto, kakor je mesto kazenskega sodnika v Ormožu; sicer je to le hudobna igra z ljudskim blagom.

Podpisani vprašajo: Ali so Nj. Eks. g. pravosodnemu ministru znane razmere pri c. kr. sodnji v Ormožu, ali mu je znano pomnoženje nemške posesti? Ako mu je znano, kaj misli storiti, da se kmalu ljudstvo pomiri? Ali je voljan skrbeti, da se po slovenskih krajih nastavlja pravnik, ki so v besedi in pisavi slovenščine zmožni in ki morejo v slovenščini občeovati z ljudstvom? Dunaj, 15. decembra 1898. Žičkar in 16 tovarišev.

Iz ptujskega polja. Nedavno sem sprejel med drugimi pismi tudi jedno od Sv. Barbare, a drugo iz Leskovca. Oba kraja ležita v svetovno znanih Halozah, in menda ne bode dvomil nobeden čitatelj »Slov. Gosp.«, jeli je to blizu pruske meje ali kje na Slovenskem. Toda glej, o čudo! Po svoji stari navadi pogledam poštne pečate. Sveta nevolja polastila se me je, ko čitam St. Barbara i. d. Kolloš; St. Andraž in Leskovetz. Ali je mogoče, da v teh lepih krajih že tudi nadvladajo naši nasprotniki nad domačini? Ali biva res pri Sv. Barbari — ali morda v Leskovcih toliko Nemcev? Ali za koga je neki ta poštni pečat? Morda za onih par Nemcev, ki zahajajo v jesenskem času v te lepe vinske kraje? Slovenci, kje so tisti časi, ko nam bodo tudi samo za nekaj mesecev delali slovenske napise, kakor jih imajo srečni Nemci! Ali konec bodi šale! Dovolj mi dragi »Slov. Gospodar« le jedno vprašanje. Ali res niti pri slavnoznani Sv. Barbari, niti v prijaznih Leskovcih ni jednega zavednega Slovenca, ki bi se potegoval za dvojezične poštne pečate v kraju, kjer menda ne biva niti jeden Nemeč ne? Saj bi menda ne bilo pretežavno, morda bi se celo prav lahko in hitro odstranil ta nedoumni krični znak tujega nasilstva. Na noge tedaj, komu še bije srce za čast slovenskega imena!

Brencelj.

Razne stvari.

Domače.

(Vesele božične praznike!) Stara navada časnika je, da želijo svojim čitateljem za visoke praznike srečo in veselje. Ker nimamo vzroka, da bi se izneverili tej stari in lepi navadi, kličemo svojim čitateljem, somišljenikom in dopisovalcem iz celega srca: Vesele in radostipolne božične praznike!

(Nemški petelini) so zagnali v državnem zboru in po nemških listih grozen krik, ko je bil slovenski sodnijski pristav dr. Silvin Hrašovec prestavljen k okrožnemu sodišču v Mariboru. Sedaj pa, ko je predstavljen ormoški pristav Karol Regula (celjski Nemeč) kot namestnik državnega pravdnika v Maribor, sedaj so nemški petelini tihi, čeprav je preskočil Karol Regula iz vzrokov, ki so pravnikom popolnoma neznan, osem prednikov.

(Proti našemu listu) delujejo nemškutarji in mokračji v Mariboru in okolici na vse kriplje. Njih glavno orožje je seveda laž. Mnogo naročnikov begajo z neresnično trditvijo, da bo našemu listu poskočila cena na pet goldinarjev. To je nersramna laž. Tudi v novem letu ostane našemu listu cena kakor dosedaj. Cene mu ne bomo povišali, pač pa bomo pomnožili in postrili v novem letu svoje napade na nemškutarstvo in mokračstvo.

(Redka sreča.) Dne 25. novembra je umrl v Opatiji okrajni sodnik in svetovalec v Cirknici na Kranjskem Ivan Nedog, rodod od Sv. Benedikta v Slov. gor. Bil je samec ter zapustil nad 17 tisoč gld., kateri denar podeduje edina njegova sestra, omožena Mlinerič, posestnica pri sv. Benediktu v Slovenskih goricah.

(Slovo.) Iz Ormoža nam piše prijatelj: Dne 17. dec. t. l. je zapustil novoimenovani c. kr. davkarski kontrolor, g. France Krajnc, naše mestice, da se preseli v Marijino Celje na Gornje Štajarsko. Iz tega povoda so mu priredili čitalnica in drugi prijatelji v gostilni pri »zlatem jelenu« (g. Gomzi) odhodnico, ki je bila vrlo dobro obiskana. Odhajajoči se je lahko prepričal, da zapuščena resnične prijatelje v Ormožu, Središču in celem okraju, katerim je bil vedno prijazen, ki ga vsi spoštujejo in čislajo kot na svojem mestu zmožnega, vestnega, Bogu, cesarju in domovini vdanega uradnika. Daj Bog, da pride zopet povišan nazaj v naše kraje. B. R. N.

(Iz Starega trga.) Dne 4. dec. je umrl v 80. letu svoje starosti pošteni, zaradi gostoljubnosti daleč sloviti kmet, stari oče Jakob Apačnik. Pokojni je bil oče nadepolnega, pred 25 leti umrlega bogoslovca gosp. Martina Apačnika. Oče Apačnik je bil priden, veren katoličan in pogumen narodnjak. Slovenske knjige in časopise je z veseljem in marljivo prebiral, jih pa tudi razumel in rad drugim razlagal. Za podružnico sv. Miklavža, katera stoji na njegovem posestvu in katere ključar je bil do smrti, je veliko storil in žrtvoval. Pokopan je bil na Miklavžev dan, namreč 6. decembra. Naj blagi mož v miru počiva!

(Nagle smrti) je umrl dne 17. dec. Fr. Klemenčič, veliki posestnik v Negovi v Slov. gor. Zjutraj je bil starček pri spovedi. Pride domu, gre potem na hleve, da bi konjem položil sena, a se tamkaj mrtev zgrudi.

(Skrajno žaljivo) se postopa v Mariboru proti Slovcem. Ko se je presvetli cesar zahvalil narodom za sočutje, izraženo mu na bridki izgubi cesarice, se je dala v Mariboru pribiti skrajna zahvala le v nemškem jeziku. Še le na zahtevanje poslanca J. Žičkarja so se nabili tudi slovenski lepaki. Sedaj se zahvaljuje cesar za čestitke in slavnosti povodom 2. decembra. V Mariboru so zopet skoro samo nemški lepaki. Zakaj se ne pribije ravno toliko slovenskih lepakov kakor nemških? Ali bo zopet potrebno interpelacije? Ali se mora vedno dregati, predno se da tudi Slovcem njih pravica.

(Okrajna glavarstva) imajo začetkom leta navado, da pošiljajo raznim društvom tiskovine, da se izkažejo, koliko imajo udov itd. Te tiskovine so bile, kolikor mi vemo, dozdej vedno nemške. Slavna slovenska društva s tem pozivljamo, da zahtevajo slovenskih ali vsaj nemško-slovenskih tiskovin, nemške pa naj vračajo.

(Občina Zdole) pri Kozjem je menda prva v kozjanskem okraju, ki ima samo slovenski občinski pečat in tudi izključno slovenski uradje in dopisuje. Čast županu narodnjaku! Toplo priporočamo, da se vzhleduje na narodni občini Zdole tudi Gemeindeamt Wirstanj in njeni gemeindevorsteher.

(Zimska letina.) Iz Zdol pri Kozjem. Zimska letina prav ugodno vlada ta mesec pri nas. Vse mrgoli delavcev po naših vinogradih, ki regulajo in grobajo ameriškansko in našo staro trto. Le redko kedaj je tako ugodni čas v tem mesecu za taka dela. Snega, hvala Bogu, nismo imeli še letos nič.

(Trobenic) celi šopek sem videl za nekim grmom v kozjanski dolini. To je res vesela in redka prikazen v božični dobi.

(Hitrost naših pošt.) Gospod urednik! Mislimo, da ste čisto na nas pozabili zadnji petek, t. j. 9. t. m., ker ni bilo »Slov. Gosp.«, ne v soboto, ne v nedeljo na »gospodarsko bralno društvo v Kozje«. Za božjo voljo, smo si mislili, no, kaj ga pa je vendar zadržalo, da ga ni na beli dan. A glejte, smolo je imel. Drugi dan, to je v ponedeljek še le je prestopil prag naše čitalnice. Kdo je temu kriv, da je »Slov. Gosp.« iz Maribora v Kozje potreboval cele tri dni in nič več. Menda gospod urednik? A kaj še? Nemški poštni uradniki, ker ne vedo, kje stoji slovenski trg Kozje. Tako je prepotoval mnogo trgov in mest po Štajarskem in Kranjskem, kar se razvidi iz poštne pečate. Cele tri dni je »Slov. Gospodar« popotoval po svetu. Ko bi znal govoriti, bi nam povedal marsikatero zanimivo dogodico o nemških poštah in uradnikih, ki ga pošiljajo od Poncija do Pilata, predno ga napotijo k nam v Kozje. — Dne 21. septembra je oddalo upravništvo »Slov. Gosp.« za Fram odločeno pismo na pošto. Naslov je bil povsem slovenski in pristavljena še dežela, dasiravno je Fram tako blizu Maribora, da bi se lahko skoraj z nosom butnil vanj. List je potreboval v Fram skoraj četrt leta in dospel srečno naslovniku v roke dne 5. decembra. Tako ravna z nami nemški poštni uradniki. Sicer še v kratkem spregovorimo več o južnoštajarskih poštah razmerah.

(Posvečuj praznik!) Pretečeno nedeljo se je zgodila v mlinu J. Winklerja na Muti velika nesreča. Mlademu mlinarju je stroj popolnoma eno roko odtrgal. Skoraj gotovo je, da ne bo več dolgo mogel prenašati velikih bolečin. Pri tej priložnosti se je zopet pokazalo, kako hudo Bog kaznuje tiste, ki ne posvečujejo nedelj in zapovedanih praznikov.

(Izkaz daril) za »Našo stražo« in »Ciril Metodovo družbo« prinesli bomo takoj, ko bo nam dopuščal prostor.

(Iz Ljutomeru in Veržeja) se nam poroča ob sklepu uredovanja, da so se tudi tamkaj jubilejne slavnosti vršile na jako slovesen način.

(Nesreča.) Iz Vitanja je šel v petek 16. decembra 21letni mladenič Jožef Plankl, p. d. Rančnik, v družbi s tremi možaki v grajšinsko goščo drva cepit. Razžagali so velikansko bukev ter odcepili rt z koreninami od stebela. Hipoma se prevrže rt proti Planknu; ta hoče odleteti; toda spodrsne, pade, rt se zvali na njega ter mu glavo, vrat in prsa zdrobi ter zlomi levo roko in nogo. Mrtvega so zvelikli z veliko težavo izpod rti. Škoda za pridnega in jako razumnega mladenča!

(Poslanec Žičkar in tovariši) so vložili v zadnji državnozborni seji tri interpelacije, kojih prvo vidijo č. čitatelji na prvi strani. Ostali dve prinesemo prihodnjokrat.

Govorita pa o porotni obravnavi proti našemu listu o poštnem pečatu pri Mali Nedelji in o napisih ptujskih uradov. Neutrudnemu poslancu g. Žičkarju in tovarišem se javno zahvalujemo za njih trud gledé naših zadev.

(Zavedne občine.) Prošnje za slovensko vseučilišče in deželno nadsodišče v Ljubljani sklenole so občine Cvetkovce, Presika, Veržej, Slamnjak, Biš, Trnovce, Ptujška gora, Sv. Lovrenc na Dravskem polju; državni poslanec dr. Gregorec je prve tri predložil državnemu zboru, druge pa ministerstvu za pouk in bogočastje, oziroma pravosodja. — Orehova vas pri Mariboru je po poslancu Žičkarju vložila prošnje za slov. nadsodišče in vseučilišče v Ljubljani. Občine Gorica, Podova, Orehova vas in Sv. Marjeta tudi prošnje za slov. napise na pošti in postaji Rače. Le rački župan je za samonemške napise, čeprav niti nemški ne zna.

(Ogenj v celjskem »Narodnem domu«.) V ponedeljek okoli 6. ure zvečer je nastal po plinovi luči ogenj v izložbi Vaničeve trgovine v »Narodnem domu« v Celji. V trenutku je bila cela izložba v plamenu. S pomočjo kmetov, vračajočih se iz semnja na Teharjih, posrečilo se je ogenj kmalu zadušiti. Škode je nad 600 fl.; vendar je gosp. Vanič zavarovan.

(Celjski »kuheltajč«.) V trgovini nekega celjskega trgovca, ki se s ponosom prišteva med prve celjske Germane, se nahaja poleg drugih napisov, polnih pravopisnih kozlov, tudi ta le: Grösste Auswahl in Herrn-, Damen- und Kinder-Hütte (po naše: Največja izbira v koči za gospode, gospe in otroke). Kdo naj to kolobocijo razume? Res naši Nemci se pa že postavljajo s svojo »špraho«!

(Nehvaležnost — plačilo celjskih Nemcev.) V Celji je umrl Franc Tiefenbacher, ki je v svojem življenju mnogo pesnikoval. Iz njegovih pesni veje živo sovrastvo do Slovencev, vsled česar so tiste našim nasprotnikom posebno ugajale. Vendar je imel za to slabo plačilo; Celjani ga niso posebno podpirali, kajti še v svoji sivi starosti služil si je svoj vboren kruh s prepisovanjem v tukajšnji zemljiški knjigi. Tako plačujejo Celjani svoje »ljublence«. Najbrže bodo tega slabi časi celjskih Nemcev krivi.

(»Delavski prijatelj«.) krščansko-socialni list za delavce, ki je izhajal v Gorici, bode izhajal tudi v prihodnjem letu. List prinaša mnogo poučnega in koristnega gradiva. Celoletna naročnina 70 kr., naj se pošilja upravništvu »Delavskega prijatelja« v Gorici, Nunske ulice št. 10.

(Duhovniške spremembe.) Čast. gosp. kapelan v Loki, Ivan Rožman je prestavljen v Laško.

Društvene.

(Mili darovi za družbo vednega češčenja.) Ptuj gl. 23-12, Središče gl. 11-14 Sv. Jernej pri Konjicah gl. 30—, Sv. Marko, niže Ptuj gl. 10—, Pameče gl. 6-66, Devica Marija v Puščavi gl. 10-50, Sv. Ilj pri Gradiču gl. 13-55 kr., Kozje gl. 20—, Prevorje gl. 2—, Velika Nedelja gl. 18-10, Podčetrtek gl. 8-12, Kapela pri Radgoni gl. 21-60, Sv. Peter pri Radgoni gl. 10—.

(Narodna čitalnica) v Ptuj priredi na Štefanov večer gledališko predstavo »Oče so rekli, da le,« na Silvestrov večer gledališko predstavo »Štampilhar mlajši,« potem običajni društveni večer sodelovanjem pevcev in tamburašev. Dne 6. prosinca 1899 občni zbor s poročili, volitev novega odbora, končno dražba časnikov. Častite ude vabi k udeležbi odbor.

(Slovenska čitalnica.) Občni zbor »Slovenske čitalnice« v Mariboru je dne 18. t. m. svojega bivšega predsednika gsp. dr. Jerneja Glančnika, odvetnika v Mariboru za njegove zasluge za društvo imeoval častnim članom društva in volil nov odbor z gsp. dr. Firbasom c. kr. notarjem v Mariboru kot predsednikom.

(Bralno društvo pri Sv. Juriji ob Taboru) ima svoj letni občni zbor dne 27. decembra o polu 9. uri dopoldne v šolskih prostorih. Dnevni red: 1. Pozdrav. 2. Letno poročilo: a) predsednika, b) tajnika, c) blagajnika. 3. Pregled letnega računa. 4. Volitev novega odbora. 5. Plačevanje letnine in sprejem novih udov. 6. Razni predlogi in slučajnosti. K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno odbor.

(»Bralno društvo pri Sv. Marku niže Ptuj«) priredi dne 26. decembra, na dan sv. Štefana, popoldne po večernicah v šoli letno zborovanje s sledečim vspeedom: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo. 3. Vplačevanje udnine in sprejem novih udov. 4. Volitev novega odbora. 5. Posvetovanje glede naročitve časnikov. 6. Predlogi. Potem prosta zabava v gostilni g. Martina Čeha. K prav obilni udeležbi vabi najuljudneje odbor.

(Pozor poverjeniki Mohorjeve družbe!) Opozorite ude, da naj vsi prinesó udnino za prihodnje leto že seboj, ko pridejo po knjige. Sedaj se še lahko plača, sredi zime je slaba za denar.

(Nova Štifta pri Gornjemgradu.) Ker g. Jelovšek ni mogel dne 4. dec. priti, preložilo se je njegovo predavanje in glavno zborovanje »Kmetijskega in bralnega društva« na dan 29. decembra t. l. ob 8 uri zjutraj. K prav obilni udeležbi, tudi od strani sosedov, vabi najuljudneje odbor.

(Narodna čitalnica na Vranskem) si je izvolila za leto 1899. sledeči odbor: dr. Anton Schwab, Geršak, S. Meglič, Jezovšek M., Brinovec, Schaur, Kranjc, Lavrič in Govedič. Čitalnica priredi na Silvestrovo in na pustno nedeljo večji veselici, na Silvestrovo s petjem, godbo, dramatiško igro, deklamacijo itd., in na pustno nedeljo s kostumnim venčkom. Vmes se bodo vršile manjše veselice s plesom. Gospodu Simon Osetu, mnogoletnemu zaslužnemu udu, oziroma predsedniku čitalnice, izrekla se je o priliki njegovega izstopa iz čitalniškega odbora zahvala. Natančneje oznanila glede veselice slede, a posebna vabila pa se ne bodo razpošiljala. Marljivo in vsestransko delovanje tega društva utegne letos število udov pomnožiti; v to pomozite Bog!

(Saleska čitalnica v Šostanji) ima svoj redni občni zbor dne 26. dec. ob 3. uri popoldne v hotelu »Avstrija«, z narodnim vspeedom, k kateremu vljudno vabi odbor.

(V Celju) ima v četrtek dne 29. dec. ob 8. uri zvečer krščansko-socialno politično društvo »Naprej« svoj občni zbor v čitalničnih prostorih »Narodni dom«. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev predsednika in odbora. 5. Slučajnosti. Dosedajni odbor tega društva vabi tem potom vse svoje društvenike in tudi druge zavedne Slovence, osobito naše narodne voditelje, da v obilnem številu pristopijo v to društvo.

(Zaradi ustanavljanja kmetijskih zadrug) po južnem Štajarskem, posebno še v mariborskem okraju se bo kmalu po novem letu sklical poseben shod v Mariboru, na katerem se bomo poučili o zadrugah in Raiffeisenovih posojilnicah ter bomo potem takoj začeli z gospodarsko organizacijo tudi pri nas. Govornik strokovnjak bo nam na tem shodu vse potrebno pojasnil. Na ta shod, čegar natančnejši vspej v kratkem objavimo, že sedaj vabimo vse naše rodoljube in zavedne kmete, da se ga udeležijo. Pomagajmo si sami in Bog nam bode pomagal!

(K »delavskemu podpornemu društvu v Celju«) so pristopili nadalje ter vplačali in sicer kot ustanovniki: Slavna posojilnica v Celju 25 fl., g. dr. Jos. Serbec, odvetnik v Celju 25 fl., g. dr. Ivan Dečko, odvetnik v Celju 25 fl. Kot podporni udi: Slavna posojilnica v Celji 25 fl., g. A. Šorn, kaplan pri M. Snežni 1 fl. 50 kr., Neimenovan 2 fl., g. dr. F. Janežič, profesor 1 fl. 20 kr., g. F. Jošt, posojil. taj. 1 fl. 20 kr., g. F.

Kmecl, krojač 1 fl. 20 kr., g. L. Baš, notar 1 fl. 20 kr., g. J. Detiček, notar 1 fl. 20 kr., g. K. Vanič, trgovec 1 fl. 20 kr., g. A. Kolenc, trgovec 1 fl. 20 kr., g. F. Lončar, taj. posojil. 2 fl., g. A. Perc, not. urad. 50 kr., gosp. L. Schellander, hiš. posest. 1 fl. 20 kr., g. H. Sax, strojevodja 1 fl. 20 kr., g. J. Hočevnar, krojač 1 fl. 20 kr., g. F. Vajda, davč. pristav. 50 kr., g. D. Hribar, trgovec 1 fl. 20 kr., g. J. Likar, zastop. b. Slavije 1 fl. 20 kr., g. J. Kapus, brivec 60 kr., gosp. A. Kuhar, kom. zavar. Dunav 1 fl. 20 kr., gosp. J. Topolak, trgovec 1 fl. 20 kr., g. P. Kostič, trgovec 1 fl. 20 kr., g. F. Konfidenti, uprav. kem. tovar. 1 fl. 20 kr., Neimenovan 60 kr., g. V. Pegan, jurist 70 kr., g. M. Primožič, knjigov. 30 kr. vsi v Celji; g. Ivan Kozinc, župnik v Slivnici 1 fl. 20 kr., g. Št. Rojnik, oficijal v Gradcu 1 fl., gosp. F. Lipovšek, posestnik v Medlogu 1 fl., g. M. Ropas, izdel. glasovirjev v Celju 1 fl. 20 kr. — Vsem blagim dobrotnikom izreka tem potom odbor najtoplejšo zahvalo s prošnjo, da bi i dalje naklonjeni ostali društvu. Nadaljne prispevke sprejema blagaj. namest. g. Alojz Terček v Celji, v D. Hribarjevi tiskarni.

(»Gospodarsko zvezo« v Ljubljani) opozarjamo, naj izda v kratkem praktično navodilo za ustanavljanje kmetijskih zadrug in Raiffeisenovih hranilnic in posojilnic zajedno z vzglednimi pravili in naj v tej knjižici priobči v preglednih vrsticah koristi in uspehe dosedanje zadružne organizacije na Kranjskem.

(Za ogrske Slovence in za ljudske knjižnice ob meji) so lepo število knjig darovali sledeči p. n. gg.: O. H. Šalamun, kapucin pri Sv. Križu na Goriškem 40 knjig, vrli ljubljanski bogoslovci 160, rodoljubni gspđ. Micika in Tončka Štupca, učiteljici pri Sv. Marku niže Ptuj 290, nekaj svojih, ostale pa so jima izročili duh. svēt. in župnik M. Slekovec, kaplan Menhart, nadučitelj Možina, prof. Cilenšek in odvetnik dr. Brumen; Slovenska Matica v Ljubljani 100, notar A. Kuplen v Črnomlju 17, jurist Ivan Zemljč v Gradcu 33, krojač Peter Mejač v Mariboru 25, ljubljanski bogoslovci v drugič 290 izvodov Pomladnih glasov in akad. društvo »Slovenija« na Dunaji letošnje Mohorjeve knjige. — Rodoljubni Slovenci in Slovenke, Bog Vam plačaj požrtvovalno Vašo ljubezen do zapuščenih obmejnih in ogrskih Slovencev! — Nadalnje darove vsprejema Fr. Sal. Gomilšek, kaplan v Jarenini, žel. postaja Pesnica.

Listnica uredništva in upravništva.

P. n. naročnikom »Slov. Gospodarja!« Da pri obilnem številu naročnikov in pri večkratnih enakih imenih ne bo pomot, naj stari naročniki zapišejo, kadar pošljejo naročnino, vsikdar številko adresnega ovitka, novi pa pristavijo besedi: **nov naročnik**. Ako med letom lista ne dobiš pravočasno, ne hudaj se nad upravništvom, ki vsikdar razpošilja list vsem naročnikom. Potrpi nekoliko dnij; morebiti je bil list zaplenjen in potoval v koš, ali si vsled zanikernosti na poštab ogleduje tuje kraje. Ga za par dnij ni, vzemi četrť pole navadnega papirja, zapiši nanj: Številke . . . »Slov. Gospodarja« nisem prejel. Potem naslov. List pregani dvakrat, pa zapiši na zunanji strani: **reklamacija**, spodaj pa naslov: Upravništvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru in daj na pošto brez marke. Reklamacija ne stane nič. Ostani listu zvest in plačaj, da ti je list cenejši, celo naročnino naenkrat, če le mogoče o novem letu za celo leto naprej. Pridobi kakega novega naročnika, vsak vsaj enega, pa nas bo za polovico več. Le ako je mnogo naročnikov, ima list moč in veljavo, pa vžene nasprotnike v kozji rog. Sicer pa želi vsem p. n. naročnikom »Slov. Gospodarja« vesele božične praznike in srečno novo leto uprav. »Slov. Gosp.« — Mnogim dopisnikom: Prosimo, potrpite! Vse pride na vrsto. Majhen prostor nam dela veliko preglavic.

Loterijne številke.

Trst 17. dec. 1898: 6, 42, 41, 15, 83
Linc » » » 38, 18, 65, 44, 45

Balna svila meter po 45 kr.

do 14 gld. 65 kr., kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. — v najnovosegnejših tkaninah, barvah in vzorcih. — Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. Vzorci obratno.

G. Henneberg-ove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Druga poboljšana izdaja!

Izšla je nova knjiga v
tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Obravnava proti anarhistu

Luigi Luccheni-ju,

morilcu Nj. Vel. avstr. cesar., kraljice ogrske, Elizabete.
— Popis življenja blage vladarice in groznega umora —

Knjižica velja 20 kr., s pošto 22 kr.; naročila sprejema in odpošilja: *Vodstvo tiskarne sv. Cirila v Mariboru.*

Pri naročilu 100 knjižic se cena precej zniža. — Trgovci, ki žele razprodajati, naj se oglase!

Knjižice se dobivajo po isti ceni tudi pri sledečih trgovcih: Karol Bastianschitz v Slov. Gradcu. — R. Pitschl v Slovenski Bistrici. — Alto Huber v Ljutomeru. — Anton Umek v Brežicah. — Zwenkel in drug. v Sevnici na Savi. — Vil. Blanke in J. N. Peteršič v Ptuj. — Še precej imamo v zalogi knjižic.

Kuharica

poštenega obnašanja in večja vsakega dela, stara 34 let, želi nastopiti službo v kakem župnišču.

Naslov pové upravništvo lista. 1-3

Na prodaj

je celo prenovljen hram na Tezni št. 105. Ima 4 sobe, kuhinjo in klet. V vrtu je lep paviljon za senco po leti. Več se izve pri lastniku Ferd. Bračko ravno tam.

Oženjen orglavec

in cerkovnik, koji bo lahko imel v naših prijaznih in ne siromašnih Tinjah malo trgovino z dobrim uspehom, zamore to službo tukaj hitro v spomladi l. 1899. nastopiti. Naj si pride pogledat.

Klavir,

dobro ohranjen, za 45 gold. na prodaj. Skladišče klavirjev in harmonijev: Berta Volkmar v Mariboru, Herrengasse 54, nasproti c. kr. gimnaziji. 1-2

Na prodaj!

Pri Sv. Roku, župnija Hajdina pri Ptuj, 20 minut od mesta proč, se prodaja novoizdelan hram. Ima 2 sobi, kuhinjo in obokano klet, poleg tega je 6 oralov zemlje. Proda se tudi hram z 2 oraloma zemlje. Popraša se pri posestniku Francu Mahorič, gostilničarju v Ptuj.

V najem

vzeti želim hišo za trgovino. Ponudbe blagovolijo se naj poslati upravništvu „Slov. Gospodarja“. 2-2

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc,
trgovec v Celji
v „Narodnem domu“
in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špeciarijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretnino.

Z velespoštovanjem 39-52

Anton P. Kolenc.

Služba organista in mežnarja

je razpisana do novega leta. Prošnjiki naj se oglašijo, ako je mogoče, osebno in prinesejo potrebna spričevala. Pogoji ustmeno.

Cerkv. predstojništvo pri Sv. Jederti nad Laškim. 3-3

Otvoritev trgovine.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem danes v poštni ulici št. 3 odprl trgovino

s suknenim, platnenim in modnim blagom pri „Sv. Trojici“

ter da sem jo založil popolnoma z novim blagom.

Posebno opozarjam na veliko zalogo **suknenega blaga za moške in modnega blaga za ženske obleke**, dalje na vsake vrste **porhanta**, kakor tudi na **odeje, koce, zimske in židane robce in Jägerjeve srajce.**

Zagotavljam vsakemu najboljšo in najcenejšo potrežbo ter se priporočam blagohotnemu obiskovanju.

Maribor, dne 20. oktobra.

Sé spoštovanjem

Franc Dolenc.

6-6

Izvrstno olje iz kostij

za šivalne stroje, kolesa, kakor tudi izvrstno olje za svetlavo, ki se ne kadi, za kolesne svetilke, iz tovarne olja iz kostij **H. Moebius & Fils, Basel** (Švica). Dobi se pri: **Jan. Erhartovih** naslednikov **R. Strasmayr**, puškar.

Francu Neger, trgovina za šivalne stroje in kolesa.

Herm. Prosch, trgovina za šivalne stroje in kolesa. 3-26

Za bolehe na pljučah, v vratu in goltancu in nadušljive ljudi.

Kdor se hoče za vselej znebiti pljučnih in goltančnih še toliko trdovratnih boleznij, potem naduhe, če je še tako zastarela in navidezno neozdravljiva, naj pije **A. Wolffsky-jev čaj** zoper kronične pljučne in vratne bolezni. Na tisoče zahvalnic zajamčuje veliko zdravilno moč omenjenega čaja. Zavoj stane 1:20 mark. Knjižice zastoj. Pristen samo pri **A. Wolffsky-ju** v Berlinu, N. 37. 8-26

Najboljši prah za živino

je **Barthelovo apno za klajo**; zabrani, da živina ne liže in grize lesa, da ne dobi mehkih kostij, da ne shujša, stori pa, da rada je, da dobro prebavlja, daje veliko mleka, je močna za delo in daje izvrstno meso. Za vsako vrsto živine prav potrebno. Opis, kako se rabi, zastoj. 5 kil za poskušnjo 1 gld. na Dunaju. 6-20

M. Barthel in drug.
na Dunaju,
X. Keplergasse 20/V.

Oskrbništvo grajščine Herbersdorf

prodaja od železniške postaje Wildon na Štajarskem proti povzetju

jabolčnik

zlatorumen z izvrstnim okusom, po 6, 8, 10 in 12 kr. liter. 20

Lepo posestvo

okoli 60 oralov, ki se drži skupaj in obstoja iz 10 oralov njiv, 26 oralov travnikov, in ostalo iz lepega, dragocenega smrekovega gozda, se prodaja pod prosto roko. Potrebno kmetijsko poslopje, obokan hlev za 40 glav govedi, opekarna (ciglarna) itd. je v najboljšem stanu. Več pove le direktnim kupcem **Janez Jellenz**, Rathhausgasse v Celju. 4-5

Proda se

oziroma da se v najem hiša v Poljčanah, ki ima 3 sobe, kuhinjo, shrambo za jedila, 2 kleti, potem hlev, vrt; nadalje kovačnica, ki se nahaja pri tej hiši, je dobro obiskovana in stoji na okrajni cesti. K hiši spada tudi 10 oralov hoste in travnika. Več pove posestnik **Janez Sparovic** v Poljčanah na juž žel. 2-2

Domača tvrdka!

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za **bandera, baldahine, raznobarne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte** itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevezema tudi **vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila**. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vse drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča

Ana Hofbauer,
imejateljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, 18
Wolfve ulice št. 4.
Domača tvrdka!

zganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.
Največa zganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. **Zdravilski konjak za bolestinike in okrevalce kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino.** 141

Wertheim-Triplex se rabi tudi na cesarskem dvoru.

Visoki stroj za gonjo z nogami po znižani ceni glđ. 35-50

Wertheimovi šivalni stroji.

Jako izvrsten, čisto tiho šivajoč, po najnovejših iznajdbah popravljen stroj za obitelji in obrt.

Zahtevajte cenike in obrazce šiva.

30 dni na poskušnjo. Jamči se za pet let. Vsak stroj, ki se v času poskušnje ne obnese dobro vzamem na lastne stroške brez ovire nazaj. Agentov ni, zato prodajam za polovico navadne cene najboljšo robo.

Ali že poznate Wertheimov Triplex? (Nove patentovan?) 8-10

Razpošiljatev šivalnih strojev STRAUSS

Dunaj. IV. Margarethanstrasse 12 dn.

Organist

(cecilijanec) in mežnar se sprejme v župniji Šmartno pri Gornjemgradu; več se izve pri cerk. predstojništvu. 3-3

Cenejše, kakor pri vsakem mizarju se kupujejo pri meni truge. Lepo lakirane, močne truge od 4 gold. naprej. 9-10

Friderik Wolf,

naprava za pokopavanje mrličev.
V Tegetthoffovih ulicah, 18.
Blumengasse, 10. v Mariboru.

Stefan Kaufmann,

trgovec z železnim blagom v Radgoni 7
priporoča svoje železna štedilna ognjišča (Sparherd) in peči,
kakor tudi Marija-Celjske vlite kotle po najnižjih cenah.

Phönixsova pomada

je bila na razstavi za zdravstvene in bolnikostrežne zadeve v Stuttgartu l. 1890 odlikovana z medaljo, je priznana kot izvrstna po mnogih zdravnikih in vsled tisočeri zahvalnih pisem. Ta pomada je edino sedaj obstoječe neškodljivo sredstvo, vsled katerega pri možkih in ženskih lasje silno bujno rastejo, ne izpadajo, ter se takoj odpravijo luskinе raz glave. Tudi dobro služi za to, da se moreš koj v mladosti ponašati z brki. Vspch in neškodljivost se jamči.

Lonček te pomade stane 90 kr. Dobi se po poštnem povzetju, ali pa, če se denar že naprej pošlje.

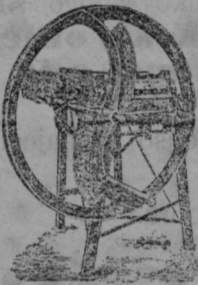
Naslov: Hoppe, Dunaj, XV., Pouthongasse 3. 18-26

Vse stroje za poljedelstvo. Vnovič znižane cene!

Triljeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. skropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov.

Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. (Te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlične (vodovodne) preše). **Slamoreznice, se jako lahko gonijo, in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vse poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi**

Ig. Heller na Dunaju,
II/2 Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo. 20-20

— Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati. —

Vabilo

k občenemu zborovanju podpisanega društva v ponedeljek dne 26. meseca grudna t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni gosp. Rud. Doboviška.

Dnevni red:

1. Poročilo ravnatelja.
2. Predavanje gosp. potovalnega učitelja Fr. Beléta o sadjereji.
3. Pogovor o najkoristnejši uporabi sadja.
4. Volitev novega odbora.
5. Razni nasveti.

K temu zborovanju vabi uljudno vse sadjerejce

Ravnateljstvo.

Cesarjevič-Rudolfovo sadjerejsko društvo za Spodnji Štajar.

Šent Jurij ob j. ž. dne 19. grudna 1898.

Zahvala.

Podpisani se pristrčno zahvaljujemo vsem za obilno vdeležbo pri pogrebu našega ljubega očeta

Lenarta Vamleka,

posebno č. g. župniku za njihove tolažljive besede in pevcem za ginja-ljivo pesem na grobu.

Pri Sv. Antonu na Pohorju,
dne 20. decembra 1898.

Vamlekova rodbina.

Služba občinskega tajnika,

kateri bi opravljal zanesljivo vse v občinski delokrog spadajoče posle, z nastopom od 1.—15. januarja 1899 in letno plačo 450 gold., se od podpisanega županstva odda, ko sprejme dotične oglasbe.

Županstvo okolica Konjice,
15. grudna 1898.

Zahvalnice!!

Spoštovani gospod

Hvala Vam, da ste mi poslali tako izvrstno zdravilo zoper kašelj in prsobol. Porabil sem samo edno steklenico trpotčevega soka, pa mi je skoraj preminol kašelj in prsobol. Pošljite mi takoj še 3 steklenice Vašega izvrstnega trpotčevega soka in zraven 2 zavitka čaja zoper kašelj.

S spoštovanjem Vaš hvaležni

Jakob Suppan.

V Divači, 19. okt. 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft), izvrstno sredstvo zoper kašelj, prsobol, hripo, naduhi in zastarele bolezni, se dobiva vedno svež v lekarni k „Zrinjskemu“ (H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg, št. 20).

Vsakdo naj pazi na varstveno znamko, ker samo oni trpotčev sok je iz moje lekarne, ki ima na steklenici sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.

Cena steklenice trpotčevega soka takoj plačanega 75 kr. Zraven trpotčevega soka je dobro rabiti tudi gorski čaj zoper kašelj.

Cena enega zavitka gorskega čaja takoj plačano stane 35 kr.

Jedno kakor drugo se pošilja vsak dan po poštnem povzetju. Kdor pošlje denar naprej, naj pridene za tovarni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjočin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Čenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkim sem naročil pri Vas steklenico krepilnih švedskih kapljic. One so meni in mojim znancem ugajale dobro, zato Vas najtopleje zahvalim za to zdravilo. Blagovolite mi za moje znance poslati še 3 steklenice po 80 kr. po poštnem povzetju.

V Modrušu, dne 26. velikega travna 1898.

S spoštovanjem

Vid Zanič.

Prave krepilne švedske kapljice delujejo izvrstno proti vsem želočnim boleznim, pomagajo k prebavljenju, čistijo krv in krepčajo želodec. Po teh kapljicah izginejo vse bolezni želodca in črev, pa se dobi dober tek.

Treba pa paziti na varstveno znamko, ker samo one krepilne švedske kapljice so iz moje lekarne, ki imajo na steklenici sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.

Cena edne steklenice krepilnih švedskih kapljic takoj plačanih 80 kr.

Pošilja se vsak dan po poštnem povzetju.

Kdor pošlje naprej denar, naj za poštno spremnico in zabojček doda 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjočin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Ako naročbe znašajo 5 gold. in več, pošiljajo se franko.

Prespoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri mesece na trganju in kostoboli. Ko pa je začela rabiti Vaše „mazilo proti kostoboli“, vstala je že tretji dan, pa danes hvala Bogu hodi. Zahvaljajoč Vas za to izvanredno mazilo, ostajam pokoren sluga

Jernej Listički.

V Strmcu poleg Stubice,
22. mal. travna 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid)

je prav dobro zdravilo zoper trganje v kosteh, revmatizmu, bolečine v križu, prehlajanje pri pepihu itd. Mazilo jači utrjene žile ter krepi stare, ki trpijo na slabosti nog.

Vsaka steklenica mora imeti varstveno znamko, t. j. sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega, ker samo ono mazilo je iz moje lekarne, ki nosi na steklenici to varstveno znamko.

Cena edne steklenice tega mazila takoj plačanega 75 kr.

Vsak dan se pošilja po poštnem povzetju.

Kdor denar pošlje naprej, naj pridene za poštno spremnico in zabojček 20 kr. 11—32

Lekarna k Zrinjskemu,

H. Brodjočin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Kajetan Murko, glavni trg hiš. št. 4 v Ptuj.

Kajetan Murko,

trgovec na glavnem trgu hšt. 4
v PTUJU.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu v Ptuj in okolici in vsem solskim vodstvom vljudno naznanjati, da sem sprejel ravnokar zelo nova ročna dela, galanterijske predmete za šikanje in druge raznovrstne predmete, ki so jako praktični za

božična darila

in sicer za moške: srajce, kolarje, zapestnike (manšete), ovratnike, žepne ropce, hlačnjake; za ženske: hlače, kasete, miderce, nogavice, ovratnike in predpasnike; in da imam veliki izbor **Jägerjevih srajc** in hlač za moške, ženske in otroke.

Naročila na zunaj izvršujem točno, dajam predmete tudi na ogled, in prosim za mnogobrojno odjemanje.

S spoštovanjem

Kajetan Murko,

glavni trg hiš. št. 4 v Ptuj.

3-3

Kajetan Murko, glavni trg hiš. št. 4 v Ptuj.

Trgovina umetnega in stavbenega kamnoseka

J. F. PEYER-a

Kokoschinegg-Allee — Maribor — Hilariusstrasse.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa kamnoseška in podobarska dela, kakor tudi za vsa popravila.

Velika zaloga izdelanih novih nagrobnih kamenov, marmornih plošč vseh barv in vsake velikosti vedno na prodajo. 40—45

Solidna postrežba in prav nizke cene.